

29. MAI. 1924

III. évfolyam.

Satu-Mare—Szatmár.

21. szám.

Cimboronák

DÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA
Főszerkesztő: BENEDEK ELEK.

1924
május
25

Ára Romániában 6 L, Csehszlovákiában 2 cK, Jugoszláviában 4 dinár

BCU Cluj / Central University Library Cluj

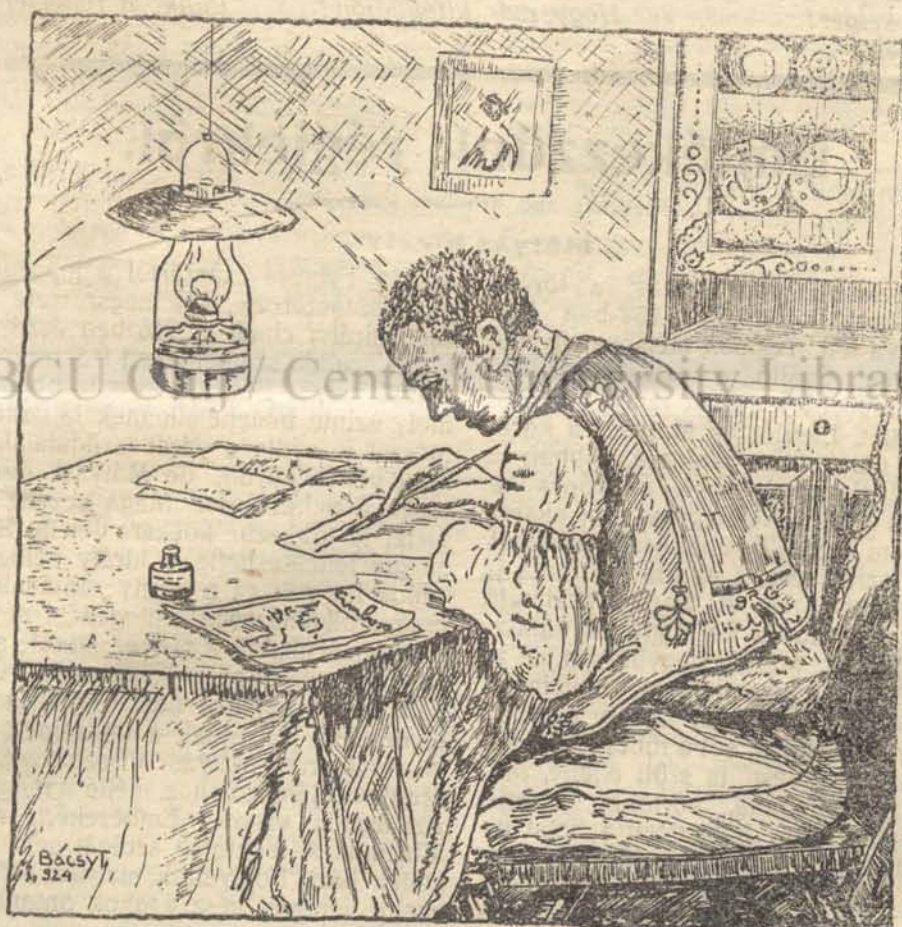
1954
május
25

CIMBORA

70 GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

Baló János levele.

Bácsi Tibor rajza

Tisztolt nagyapó ur! — írja Baló János —
 Az én tudmányom erőssen hejányos.
 Gyenge irásomat azett meg ne vesse,
 Ha sok hibát ejtök, ki se is nevesse.
 Reggeltől estvélig az mezon dógozom,
 Az kedves Cimborát estvénként óvasom.
 Mesékö, versököt le-lemásolgotom,
 Az Isten éltesse, szívemből ohajtom.

Nyilj ki, rózsabimbó!

— Irta: KELEMEN ANDOR. —

Zöld a határ,
Kandit is már
A virág a réten,
Ingó-ringó
Rózsabimbó
Kiskertünk ölében.

Mosolyával,
Illatával
Megtölti a lelket,
Bokor alján
A csalogány
Neki énekelget!
(Budapest.)

Reggel-este
Száz kis lepke
Köszöneti játszva,
A kis érben
Száz tündérszem
Mintha rá vigyázna.

Nem is akad,
Ha ki hasad,
Párja messzi földön,
A kis Klára
Lesi, várja,
Hogy már kifejlődjön!

— Hogyha kihajt
Mit csinálsz majd
Vele, kicsi szentem?
Boglárkákából,
Hajnalkákából
Koszorut kötöttem.

Leszakitom,
Odafonom
Lágyan közepébe:
Anyám sírját
Lepje virág
Pünkösdi reggelére!

Emlékezzünk régiekről.

— Elek nagyapó krónikás könyvéből. —

Mátyás király.

Tizenhét esztendő volt Mátyás, a török verő Hunyadi János fia, midőn 1458-ban Magyarország királya lett. Testben még gyenge volt, de férfi a lelkében, önálló a cselekedeteiben. Hunyadi János idősebb korában tanult meg írni és olvasni, de fiait, Lászlót és Mátyást, a korabeli legjelesebb tudósokkal taníttatá. Abban a korban ritka műveltséggel lépett a trónra az élelméjű ifju s ritka műveltségével erős akarat, gyámkodásra nem szoruló önállóság párosult. A maga esze s szíve szerint akarta és tudta is kormányozni az országot. A kormányválasztó országgyűlés őt esztendőre kormányzóul választotta Szilágyi Mihályt, Mátyás nagybátyját, de az ifju király nem tűrte a gyámkodást, mivelhogy nem volt szüksége rá. Amikor aztán e miatt duzzogott az öreg Szilágyi, sőt a többi főurakkal szövődve, összeesküvést is szőtt ellene, Mátyás a nagybátyját elfogatta, börtönbe záratta. Az egész országban nagy hatást tett a fiatal király e cselekedete. A pártoskodó főurak megdöbbentek, az elnyomottak fellélekztettek: ime, egy király, aki saját nagybátyját sem kiméli, ha ellene, a király ellen fondorkodik, s az ország rendjét, békéjét megrontja!

Amikor Mátyás trónralépett, saját szavai szerint, olyan volt az ország belső állapota, mint a »szétrongyolott ruha«, mint a »sebekkel borított test«, mint a »romba dőlt ház.« Csehország felől a husziták pusztították az országot, délről a törökök s bent az országban néhány főur kis királyként viselkedett: kicsinyelté az egykori köznemes fiát. De Mátyás csakhamar megmutatta, hogy ő nem afféle király, mint elődje, V. László, aki játéktárgy volt néhány hatalmas főur kezében. A cseheket kiverte, a törököt megállította hódító utjokban, a pártoskodó főurakat megza-

boláza, Frigyes császártól a magyar szent koronát visszaszerezte, sőt megszerezte magának a cseh királyi címet is. Közben észrevette, hogy a török szultán szemet vetett Boszniára. Ellentállás nélkül haladt Bosznia legerősebb váráig, Jajcáig, mely szinte bevehetetlennek látszott. Maga a természet is védte a várat (sziklafalak, hegyek, folyók vették körül), de Mátyást nem csüggesztették a nehézségek. Maga vezette az ostromot, életét is többször kockára vetette. Katonáit valóssággal fellelkesítette a király példája. Hunyadi János fia volt ez a király: apjának méltó fia. A magyarok vitézsége, csüggedést nem ismerő kitartása meghozta a fényes sikert: a vár parancsnoksága alkudozásra kényszerült. Üzent Mátyásnak, hogy engedjen neki és vitézeinek szabad elvonulást. Nemcsak a vitézeinek, a fegyvainak is. Amit erre Mátyás visszaüzent, méltó volt Hunyadi János fiához, méltó a magyar királyhoz. Azt üzente vissza: Emberekért, nem falakért küzdünk. A legutolsó szolgát sem hagyom kezeitek közt. Foglyaitok megszabadításáért utolsó csepp véremet kész vagyok ontani!

Haram bég, a vár parancsnoka megadta magát. Megelégedett azzal, hogy maga és vitézei elvonulhatnak. Am vitézei közül többen Mátyáshoz szegődtek, »oly kegyelmesen bánt velök a király.«

Nemcsak a törököt állította meg hódító utjában, de keményen megtorolta Frigyes császár ármánykodásait is. Egyizben Bécsig nyomult hadaival Mátyás, de akkor a császár könyörgésére félbehagyta az ostromot. Százezer arany hadi kárpótlásra kötelezte magát a császár, lemondott a bitorolt magyar királyi címről s elismerte Mátyást Csehország királyának. De a császár ármánykodásai ezután sem szüntek meg,

ujra használni kezdte a magyar királyi címet, sőt be is tört az országba. Most már elfogyott Mátyás békefűrése, nagy haderővel indult az ármányos császár ellen. Sorba elfoglalta az osztrák várakat és városokat, magát Bécsset is. A magyar király 1485. június 1-én bevonult Bécsnek büszke várába, Szent István templomának tornyára kitűzette a diadalmas magyar zászlót! Mátyás a császári várban fogadta az osztrák urak hódolatát s magyar embert nevezett ki Ausztria kormányzójául s magyar papot bécsi püspökké.

Az ármányos Frigyes császáron szerzett diadalát mindössze öt évvel élte túl Mátyás király; 1490-ben meghalt. Bécsben, a császári várban szállott le érte a halál angyala. Onnét szállították holttestét Budára, majd Székesfehérvárra. Itt temették el a nagy királyt, akiért három hónapi nyilvános gyászt tartott az egész ország, s akit halála után ezzel siratta népe: »Vetne bár esztendőnként háromszoros adót, örömet elszenvednők, csak visszahozhatnók sirjából!«

Mátyás királynak a külső országokban való hadakozása tenger pénzt emésztett, újabb, meg újabb terhek neheztedek a népre s ime, a nép mégis visszasírta őt. Visszasírta, mert látta, érezte, hogy Mátyás nem hiu, tűnő dicsőségért követelte a nagy áldozatokat, hanem az ország erejének nevelésén, a nemzet jólétének emelésén munkált valójában, amikor kifelé is emelte az ország tekintélyét, gyűjtögette az erőforrásokat a haza védelmére — idegen földön is.

Mátyás szervezte az első állandó magyar hadsereget hazánkban: a fekete sereget, mely 40 ezer főből állott. Egységes hadsereg volt ez a hadsereg, jóllehet a magyaron kívül az idegen vitézek ezrei, csehek, németek s egyéb nemzetbeliek alkották azt. Ezzel a sereggel aratta legnagyobb diadalait. Nagy érdeme, hogy az egyéni kiváltságot többre becsülte a születésnél. Lett légyen valaki bármely alacsony sorsbéli, személyes jelességei útján felemelkedhetett a legelső közé. Így emelkedett ki a porból Kinizsi Pál, a nagyvázsonyi molnárlegény, a köznemesek közül Zápolyai István, Magyar Balázs, Báthori István, Thurzó Tamás s még többen. Az alsó néposztályból emelkedett ki több főpap, nevezetesen Váradi Péter kalocsai érsek, az árva jobbágy fiú, Dóczi Orbán, egy ízben bécsi püspök, Bakócz Tamás esztergomi érsek és még sokan. Nagy hadvezérek, főpapok, jeles tudósok, költők, művészek egész serege vette körül a nagy királyt, aki legnagyobb volt valamennyi közt. Budavára volt az ország szive: ennek szépitésére áldozott a legtöbbit, kezdve a királyi palotán, mely állandó találkozó helye volt az ország és külföld nagy embereinek. Ujra építette a királyi palotát, mely pompás, diszes volt külsejében és belsejében egyaránt. Olaszország híres építőmesterei, szobrászai, festői, műiparosai dolgoztak a palotán, melyről ezt írta 1493-ban a pápa követe: »Olaszországban sincs fényesebb

és nagyobb palota a budainál. Bölcs Salamon udvara sem lehet fényesebb«.

Élete módjában maga volt az egyszerűség, de maga körül szerette a fényt, a pompát, különösen, ha idegeneket látott vendégül az udvarában. Volt is, amit megcsodáljanak. A palota belseje valóságos kincses ház volt. Csak az arany és ezüst edény elszállítására nem lett volna elég ötven szekér. És a szobrok, festmények, mindenféle diszek, szőnyegek, selymek nagy sokasága! És a gazdag könyvtár, a királyi palota legértékesebb kincse, büszkesége! Két nagy teremben ékeskedett az állítólag 10 ezer darabból álló könyvtár, abban az időben tán legnagyobb az egész világon. Kevés volt köztük a nyomtatott könyv, hisz a könyvnyomtatás mesteriségét csak akkoriban találták fel. Pergamentre nyomott, festett képekben gazdag, bársonyba, vagy bőrbe kötött kézírásos könyvek tették a könyvtár nagy részét, mely a török pusztítások idején elkallódott s melyből csak néhány került haza Konstantinápolyból az újabb időkben.

Mátyás idejében jelent meg Magyarországon az első nyomtatott könyv, mégpedig a magyar nemzet története. Egy olasz tudós összeírta Mátyás jeles mondásait, egy másik, Mátyás rendeletére, Magyarország történetét s ebben Mátyás uralkodását is. Az ő korából maradt fenn a Miatyánk magyar fordítása s le voltak fordítva magyarra az egyházi énekek is. Sok magyar ifju járt a külföldi egyetemekre, de népes volt a pécsi főiskola is. Még egy főiskolát állított föl Mátyás Pozsonyban, sőt Budán föl akart állítani egy harmadikat is, de egyszerű tervét nem valósíthatta meg egészen, csupán a papnevelő intézet létesült.

Mátyás király nagy voltáról tanuskodnak az általa alkotott törvények is. Ha nagy áldozatokat követelt a hadsereg fentartása, a sok hadakozás, viszont gondja volt arra is, hogy bölcs és igazságos törvényekkel enyhítse a nagy terheket. Megkövetelte, hogy a bírák személyre és rangra való tekintet nélkül szolgáltassanak igazságot. Nem csoda, hogy halála után kitört a szibekből a bus sóhajtás: Meghalt Mátyás király, oda az igazság! Négy száz esztendővel a halála után szobrot emeltek emlékének a szülővárosa, Kolozsvár főterén, de szobor nélkül is élne az ő emléke mindörökké. Élne nemcsak azért, mert »az ő élete merő bátorság volt és minden gondolatja vitézség«. Élne, nemcsak azért, mert az ő idejében nagy és hatalmas volt Magyarország, minő sem az előtt, sem azóta; de élne egyedül azért is, mert ő igazságos király volt, a minő nem volt sem azelőtt, sem azóta!

(Kisbaczon).

Hogyha teszel szivességet,
Ugy tedd, hogy jól essék néked.
Mert bizonyos, mint a halál:
Mi szivből jön, szivhez talál.

Egy kis asztalos inasról.

Irla: CSÜRÖS EMILIA.

— Hej, Miska! — Meddig lustálkodnál még! Talpra rögtön! Tüzet rakni, söpörni! Talán én végezzem el helyetted?

És Miska, a kócos, vézna kis asztalos inas dideregve bujt elő a meleg sutból és kitapogatta a viaszgyújtókat a padka végén, ahová este elkészítette magának. A szemé még erősen kívánczozott újra becsukódni, a szája is hatalmas, dideregő ásitásokra nyílt, de sovány és maszatos kezével már lángra robbantotta a gyújtót és lassankint mind élénkebben nézte, hogy kap a láng egyik forgács után a másikba, milyen szeszélyes, könnyű kis táncot jár, miközben pattog, sziszeg és mindjobban erősödik.

... A láng... a fa lelke... gondolta magában. Addig-addig erősödik az erdőben a fa, a föld tüzéből, a nap melegéből, míg hatalmas törzs lesz belőle. Most aztán visszaadja lelkét, a tüzet, mielőtt megsemmisül... Milyen szép a tánca...

— Hej, Miska, — az apádat! — Mi lesz a sepréssel? Ijedten nyul a seprű után és seprés közben egyre a befagyott ablakok virágmintáit nézi. Micsoda vonalak és micsoda minták! Hej! — Ha csak egyszer festhetne ő is a ládákra valami mintát! Csak egyetlen egyszer! Tulipántost, vagy rózsást, vagy szegfűst. Hej, ha csak egyszer!

Jönnek a legények. Vidám, nagy fiuk. Frissen, jókedvűen jönnek. Némelyik megcibálja Miska boglyas haját, a másik barackot nyom a fejére, — ő egyformán türi. Szegény árva gyerek, megszokta már, hogy az erőstől, a hatalmastól egyformán kell tünni a kedveskedést is, a gorombaságot is.

És csöndesen, komolyan végzi mindennapi dolgát az árva kis asztalos inas.

De egyszer rossz fát tett a tüzre. Valaki félbe hagyta este a munkáját és mire másnap reggel bejött, készre festve találta a lánán hajladozó tulipántokat. A mester nagyon megdicsérte a szép virágokat, de amikor megtudta, hogy azokat nem első segédje, hanem a Miska gyerek festette, éktelen düh fogta el. Hogyne, mikor beleavatkozott a nagyok dolgába! Hátha elrontotta volna? ... Bizony, ez nagy bűn volt. Szegény Miska jó néhány ütleget kellett eltűrjön és végül még ki is dobta a házából a mester. Ilyen ágról szakadt gyerkőcöt tüzet is kap ennek a helyébe, és ugyan senki meg nem sirtatta. Talán, ha a mester felesége élt volna, megkönnyezte a hajléktalan kis árvát és talán egy hamuban sült pogácsát is ad neki az utra, de özvegy ember volt az asztalos, és bizony még a kakas sem kukorékolta Miska után, amikor kifordult a kiskapun.

Ő pedig ment, ment szomorúan, elhagyottan. Arra gondolt, hogy olyan ő most, mint a

mesebeli árva: Hátán háza, kebelén kenyere. Hátha akad valami jóságos tündér is az útjába, mint a mesében szokott történni. Csikorgott a hó elnyűtt cipője alatt és könnyet csikart szeméből az éles téli szél.

Nem nagy város Munkács városa, de egy céltalanul csavargó 8 éves asztalos inasnak elég nagy ahhoz, hogy teljesen átérezze árvaságát. Mert a jó Istenen és Órangyalán kívül egyéb pártfogója az egész nagy világon nem volt.

Kiért a főtérré. Egyik kirakattól a másikig ácsorgott, miközben vöröstre fagyott kezét lehelletével melengette. Így ért el valami papirkereskedés elé. Sok könyv volt a kirakatban és a középen egy nagy színes tájék. Olajfestmény. Miska gyerek csak nézte, nézte, egyszerre vígan ugrándozni kezdett egyik lábáról a másikra. Nagyon tetszett neki a kép, meg a hideg is kegyetlenül gyötörte. Dermétt kezét a szájához kapdosva vígan motyogta: »Hű, ezt én is tudom! — Hű, ezt én is tudom!«

És ekkor történt az, ami a mesében is mindig történik és az éleiben is rendszeresen bekövetkezik. Mert a jó Isten nemcsak az árva kis asztalos inasok sorsát tartja számon, hanem a tavaszi bogárkaét meg a mezei virágét is. És azért igaz az: »ahol legnagyobb a veszedelem, ott legközelebb a segedelem.«

Fekete kabátos ur állott meg Miska háta mögött. Barátságosan szólt hozzá: — Mit tudsz, fiam?

— Ilyen képet csinálni! — felelte Miska bátran. Aznap Miska a fekete kabátos urnál ebédelt. És még igen sokszor azután.

Es amikor híres nagy ember lett a kis asztalos inasból, egész Európa csodálta a nagy művészt, sohasem felejtette el felkeresni jótevőjének sírját, valahányszor hazajött állandó otthonából, Párisból. Nem felejtette el jótevőjét, aki megkönyörült a szegény, elhagyott kis asztalos inason és aki az első lépcsőt adta a lába alá ahhoz az uthoz, mely oly szédítő magasságba vitte.

Mert Munkácsi Mihály volt a kis asztalos inas, akinek a nevére minden magyar embernek büszkén ragyog fel a szeme.

Budapesten, a Kerepesi temetőben, díszes mauzóleum alatt alussza örök álmát a nagy művész, aki szenvedéssel teljes életét ugyan külföldön élte le, de itthon kezdte a szenvedést és örök pihenésre is haza vágott. Magvarul dobogott a szíve a Szajna partján is, — azért zarandokoljatok el sírjához, gyerekek, hogyha arra jártok.

(Kolozsvár.)

TAVASZ.

Irta: DSIDA JENŐ.

Hófehér felhő uszik az égen,
Szél csókolja a friss rügyeket,
Hófehér lányka sétál a réten:
Ibolyacsokrot szed, kötöget.

Lassan hömpölyögve jő a folyóvíz,
Megtörlik a fény tükre felett, —
Kérdi a lányka: vajjon mi jót visz?
Hoz-e öneki üzenetet?

Ezer pompázó pillangó röppen,
Virágcsók mindenre vár valahol, —
Szalad a lányka utánok körben,
A zengő madárral versenyt dalol.

Rózsás remények himnusza harsan,
Bimbófakadás mindenfelé, —
A lányka szive megnyílik lassan,
S álom-pillangók szállnak belé.

Üdvözlégy, élet, gyönyörű élet!
Aranyifjúság, égi sugár!
— Így ujjong, — csupa öröm van véled
Kedvesedre ibolya vár! ...

... Amint ráncos-arcu, öreg anyóka,
Egykor tán épen erre halad,
S itt szedi össze, gyűjti csomóba
Emlékeit s a tar galyakat ...

(Szatmár, 1924. április 10)

A megfigyelés iskolája.

(A nagy láda meséiből.)

— Irta: K. BENDRE RÓZA. —

Mielőtt lecsuknám a ládafiát, gondolatban újra visszaviszlek téged, kicsi lányom, a mi kisvárosunk felsőleányiskolájába.

Amiket most mondok róla, azt igazán olyan csodálattal hallgathatod, mint valami tündérmesét, mert kitűnik belőle, hogy abban az iskolában a tanárok csak tanárok, a gyermekek pedig csak gyermekek voltak. Ott csak szépet és jót lehetett tanulni.

Három nő és egy férfi tanárunk volt. Azonkívül bejártak a hitoktatók, egy református és egy katolikus pap. — A zsidó lányok a zsidó iskolába mentek hittanórára.

Malvin néni, az igazgatónőnk maga is igen művelt, öreg zsidó leány volt. — Erről a kedves öreg nőről akarok most megemlékezni, mert iskolabajáram hosszú esztendői alatt nem tudott senki olyan közel férkőzni a szívemhez, mint ő.

Mit gondolsz, hogyan történhetett ez meg? Talán úgy, hogy nekem többet elnézett, mint másnak? Ellenkezőleg! Engem azzal nyert meg, hogy soha senkivel nem teti kivételt. Előtte mind nyájan egyenlők voltunk ...

Ő szervezte meg a leányönképzőkört, amelyben olyan szép műsoros délutánokat rendeztünk a magyar irodalom halhatatlanjai emlékére, hogy ezek a nagy szellemek boldog mosolygással szemlélhették a hódolatnak e legtisztább, legárfatlanabb kifejezéseit. — Könyvtárunk részére gyermek és irodalmi folyóiratokat rendelt a saját költségén.

Ő tanította a világtörténelmet. Amikor magyarázott, sorba rakott asztalkáink előtt le- és feljárkált, úgy beszélt. — Szólt ez a beszéd nekünk is, látszott, hogy élvezetet nyújt neki is,

de amikor egy-egy kiváló hősről beszélt, arca egészen megfiatalodott, egy helyben megállva, mosolyogva nézett el a fejünk felett: — nem volt egészen köztünk. ...

Ezek a pillanatok hozták őt hozzám közel, mert én követni tudtam az ő gondolatait és vele mentem abba a sugárzó távolságba, amelyet úgy hívnak, hogy: — lelkesedés. ...

Ez az idős leány nemcsak kenyérért dolgozott köztünk. Hivatást teljesített.

Iránta érzett vonzalmamat nem siettem tudomására adni, mert sohasem volt természetben a hizelgés. Mégis rátaláltunk egymásra.

Kitűnő szónok ember volt az akkori református papunk. Mindenki szerette, mert a szószékről csak a bibliát magyarázta egyszerű, szép szavakkal. Azontul pedig mindenkihez nyájas volt.

Örömmel vártuk mindig a hittan órát, amelynek megkezdése előtt olyan természetes látvány volt nekünk az, hogy a tanárban a katolikus tanárnők, a rajzóra beérkezett minorita szerzetes, a református pap és a zsidó igazgatónő a legderültebb hangulatban társalogtak egymással. — Most ez mese, akkor valóság volt. ... El is feledte azt talán már mindenki. Azért jegyzem meg én.

Egyszer valamilyen óra közben kijelentette Malvin néni:

— A reformátusok vasárnap délelőtt fél-tízre jöjjenek fel az iskolába! Én fogom őket templomba vezetni.

Amikor ezt otthon megmondtam az édes anyámnak, megcsóválta a fejét.

— Különös — mondta eltűnődve, — de

mégis derék dolog. Ha már így van, vasárnapra sárga cipőt veszek neked.

A mondott időre összegyűltünk az iskolában. Szépen párba állva, az igazgatónőtől vezetve elindultunk a templomba. Felvezetett bennünket a szószékkal szemben levő kis karzatra. Maga is közénk ült és intett bennünket, hogy figyeljünk a prédikációra.

Istentisztelet után elakartunk köszönni tőle, hogy haza széledjünk.

—Jaj, nem addig van az, gyerekek! — mosolygott Malvin néni. — Tessék csak szépen párba állani! Visszamegyünk az iskolába. — El fogják mondani a prédikáció tartalmát. . . .

Azon a napon találtunk egymásra. Én voltam az egyedüli, aki gyermekesen bár, de elég érthetően körvonalaztam azt, amit a fiszteletes ur prédikált.

A templomba járásnak ez a módja aztán állandósítva lett. Esőben, hóban mindig velünk volt Malvin néni és mi megtanultunk: — figyelni. . . .

Kezedet fogva vezettelek én is téged, kicsi lányom, a templomba. Most már magad is ér-

telmét ludod venni az ott hallott szép beszédnek, amikor az élet engem visszatart és veled nem mehetek, a te szavaidon keresztül hozzám is eljut az.

Mert a megfigyelés legszebb iskolája: az Istennek háza, hol egyenlőséget lát a nagyratűrő is. Multak emlékét őrizni, jobb jövőt remélni ez a hely megtanít. . . .

(Nagyvárad, 1924.)

Tamás érdeklődik.

BCU Cluj (Beszélgetés a tenger hullámzásáról)

Tamás: Egyszer azt mondtad nekem, apus, hogy a növények tengeri eredetűek. Lassan-lassan hozzászoktak ahhoz, hogy mocsaras majd száraz területen is megéljenek. Tudom, hogy a tenger hagyta őket hátra, amikor visszahúzódott valamelyik területről. Nekem azonban mindig arra kell gondolnom, hogy szépen sorakoznak, kimasiroznak a tengerből és elfoglalják a szárazföldet. A multkor pedig arra gondoltam, hátha a legrégebbi állatok is a vízben születtek és onnan masiroztak a szárazra. Ők is hozzászokhattak ahhoz, hogy nem mindig víz veszi körül őket. Ha a növények megszokhatták, az állatok is hozzáidomulhattak a szárazhoz. De ne nevéss ki, ha bolondságot mondtam.

Apa: Én nem szoktalak kinevetni, csak felvilágosítalak, fiam. Olyan kérdést vetettél fel, amelyre nem tudok határozott választ adni. Neked lehet azt mondani, hogy így hiszed, vagy úgy hiszed, nekem azonban azt kell válaszolnom, hogy mit mondanak a tudósok. Sőt azt is meg kell mondanom, hogy mivel okolják meg az állításukat. Vedd hát tudomásul, hogy nem mondtál nagy bolondságot. Sok tudósnak az a véleménye, hogy nemcsak a növényvilág, hanem az állatok is vízi eredetűek. Vannak sokan, akik ezt tagadják.

Tamás: Nagyon szeretném tudni, mivel bizonyítják a tudósok az állatok vízi eredetét.

Apa: Jól figyelj a szavaimra, ha meg akarsz tudni! A tudósok azokat az anyagokat vizsgálják, melyekből az állatok teste fel van építve.

Rájöttek arra, hogy az állati szervezetekben ugyanazon anyagok találhatóak, melyek a tenger vizében vannak feloldva. Ezek a tudósok tehát úgy gondolkoznak, hogy az ősi állatoknak a tengerben kellett élniök, ott szerezhették meg ezeket az anyagokat. Ma, természetesen, más helyről szerzik meg, de a szervezetük azért van felépítve ilyen anyagokból, mert réges-régen a tengerben éltek őseik. Más bizonyítékokat is felhozhatnak. Ezeket azonban te még nem érted meg.

Tamás: Mit gondolsz, kiknek van igazuk?

Apa: Én nem foglalkoztam bővebben ezzel a tudománnyal, hát nem állítok semmit. Elmondtam neked a dolgot, hogy lásd, mennyire nem nevétséges az, amit mondtál.

Tamás: Ha tengerről beszélsz, mindig a hullámokra kell gondolnom. Igaz, hogy toronymagasságu hullámok vannak? Egy könyvből azt olvastam, hogy toronymagasságu hullámok dobálták a hajót. Később pedig az volt leírva, hogy egy hegynagyságu hullám elborította és leseperte a fedélzetről az embereket.

Apa: Most sokat beszéltél egyszerre. Sorjában kell válaszolnom azokra, amiket mondtál. A nyílt tengeren nincsenek toronymagasságu hullámok, de olyan fiszteletes nagyságot érnek el, hogy az ijedt emberek könnyen toronymagasságunak nézhetik őket. Nagy viharok idején 8—10 méter magas hullámok közelednek a hajó felé. Magasabbra ritkán nőnek, a tetejük inkább letörrik és habbá változik. A partok mellett, vagy zátonyok és egyéb akadályok körül sokkal ma-

gasabb hullámokat is láttak már. A hullám szélessége igen nagy lehet, néha a hullám csakugyan dombnak látszik, amely leseperheti a fedélzetről némcsak az embereket, hanem az otlevő nehéz tárgyakat is. Szörnyű ereje van a hullámoknak. Képzeld el, hogy néha olyan gyorsan vágtnak, mint a kocsí. Ez a nagyerejű víztömeg pusztítja rindaszt, ami utjában áll.

Tamás: Akkor a tengerpartokon meg kell látni a hullámoknak pusztítását, hiszen azok évezredek óta ostromolják a szárazföldet.

Apa: A hullámok nyoma meg is látszik minden parton. Ha lejtős a part, a hullámok kisebb-nagyobb köveket és homokot sodornak partra. Építeni akarnak. Ha sziklás a part, idővel rettenetes pusztítást visznek véghez. A sziklás part olyan nekik, mint a bezárt kapu. De el tudsz-e képzelni olyan erős kaput, amely változatlanul ellenáll, ha ezer meg ezer évig döngetik? Bármily kemények is a sziklák, meglátszik rajtuk a hullámok ostroma. A legérdekesebb, hogy önmaguk szolgáltatják maguk ellen a harci eszközöket. Ha egy részük letöredezett, a hullám mint pelyhet kapja fel őket s vágja a sziklafalhoz. Ha a szikla gondolkozni tudna, szomorúan nézne elpártolt és az ellenséggel szövetségre lépő gyermekeire. A tengerparti sziklák mindenütt ki vannak szaggatva és megsebesülve harcolnak ösi ellenségük, a hullámok ellen.

Tamás: A hullámoknak most már látom, mekkora erejük van. De azt nem értem, miért nem használják fel az emberck munkára?

Apa: Még nem tudják a módját. De el fog jönni az idő fiacskám, hogy ez a rettentő erő gépeket fog hajtani. Ha az emberek panaszkodnak, elfogy a kőszén, nem lesz mivel fűteni a gyárakat, te csak gondold arra, hogy nagy felhasználatlan erők vannak még a természetben.

Tamás: Ha nagy vihar van a tengeren, nem pusztulnak el a tenger állatai? A parton a hullám a sziklához vágatja őket.

Apa: Vannak tengeri állatok, melyek jól érzik magukat a viharban. Amelyeknek nem tesz a vihar, meghuzódik a mélységben. Ott alig érzi a hullámozást. A szárazföldi állatok is meghuzódnak a vihar elől és nem pusztulnak el, csak kevesen. Pedig itt nehezebb menekülni. A tengeren csak alá kell bukni.

Tamás: A tengeri állatok mind egymást eszik. Ezért nem szeretem őket. Ott nincsenek békés növényevő állatok, mint a szárazon.

Apa: Dehogy nincsenek, fiam, csak nem ismered őket. Vagy talán azt hitted, hogy a tengerben nincsenek növények? Azt hitted, hogy mind kiszöktek a szárazra? Nagyon tévednél, ha ilyen gondolatod volna. Van ott növény bőven, még pedig nem csak a partok mellett, hanem a nyílt tengeren is. A tengeri állatok egy része ezekből a növényekből él. Növények nélkül nem élhet meg az állatvilág. A növény képes arra, hogy a vízben feloldott táplálékot feldolgozza, az állat aztán feldolgozza a növényben, vagy

más állatban felhalmozott anyagot. De a sorrend a tengerben és szárazon egyforma: növény, növény evő, ragadozó. A tengerben és szárazon egyaránt élnek olyan fajok, melyek mindenevők: a növényt és állatot egyaránt meg tudják emészteni.

Tamás: Azt magyaráztad nekem, hogy napfény nélkül nincs növény. A tenger mélységében nincs napfény. Ott tehát növény sem élhet.

Apa: Igaz, fiam! Bizonyos mélységben már nincs növény. Itt tehát egymást eszik az állatok. Itt igazán nincs békésen letelező állat. De azért nem pusztulnak ki, mert vidáman lakmároznak a felülről hulldogáló morzsákból is. Felülről pedig mindig bőven hull. Ott a mélység a teremő. Halott pedig rengeteg van. A tengerben talán még gazdagabb az állatvilág mint a szárazon. Most ne gondold csak a nagy állatokra, hanem azokra is, melyek csak nagyítóval találhatók. Ha egy pohár tengervizet kiemelnél és megüdnád nagyítóval vizsgálni a tartalmát, végtelen mennyiségű apró szervezetet látnál benne. Vannak állatok, melyek ezekkel táplálkoznak. Mások megeszik emezeket. A harc örök, a holtak egy része állandóan ereszkedik lefelé a hullámsírba, hogy ott új élet származék belőle. Elveszni nem vész el egy szemernyi sem, csak átalakul.

(Budapest).

Gerlemadár.

(J. Vacaescu népies költeménye.)

Magyarba áttította: SZEREMLEY ÁKOS. —

Keseredett gerlemadár,
Nincsen ír a sebére már,
Elszakadva a párfától,
Mérhetetlen, hogy mit gyászol.

Kristályvizre ha akadna,
Azt fenéktől felkavarja,
Az iszapot felkeveri,
Abból akar meríteni

Amíg csak él, napja bánat,
Nem hív, nem vár másik társat,
Nem lát, nem hall semmi szepet,
Csak búsiúja már az élet.

Repül sötét rengetegbe
Háthogyha ott elveszhetne,
Holtra tárad, le is esik,
De zöldre nem telepedik.

Akkor is, ha még leszállna,
Telepszik csak száraz ágra,
S hogy nem bír már a bajával,
Völgyön-erdőn tovaszárnyal.

Ott, ahol a vadász csörtet,
Oda viszi vágja őtet,
Egy golyó tán megalálja,
Hogy az erdőt már ne járja.

Egy madárka, mily parányi,
S hogy tud mégis bíra válni?
Párja nélkül, ah, hogy gyászol,
Ki hinné egy kis madártól?

Hát az ember, sziv és lélek,
Érzésben ki fenébb lépett,
Lehet-e jót esengnem,
Jaj, hova kell immár lennem?

A Cimbora könyvvására

Az elmúlt héten a következő új könyveket kaptuk és közöljük veletek azoknak címét, tartalmát és árát. A mos közölt könyvek nem apró gyerekeknek szólnak, azokat inkább a serdültebb ifjuság, 10–15 éves korig forgathatja haszonnal és szórakozásképpen.

Elsősorban is *Hedin Svennek Az északi sarktól a déli sarkig* szóló hatalmas munkáját említjük fel, amelynél pompásabb utleirást még nem igen olvastatok. Hedin Sven elvezet beneteket Grönland vidékeire, a jégsvivatagokra, Londonba, Párisba, Egyiptomba, Afrika vadai közzé, a Kongó vizeséséhez. Amerika emberforgatagába, végig a világon és nemcsak írásban, de képben is bemutatja nektek a világ hatalmas városait és a természetnek rendkívüli csudáit. Ennek a gyönyörű munkának 170 Lei az ára.

Ugyancsak a serdültebb ifjuságnak való *Benedek Eleknek Oh szép ifjuságom* című regénye. Benedek Elek ebben a kötetében régi saját diákéletéből merített témát dolgoz fel, a régi időkbe való elmerülés ragyogó bájával és azazal a mesemondói készséggel, amellyel csak Benedek Elek tud írni. A ragyogó, régi diákélet elevenen él ebben a könyvben és a serdültebb ifjuság lelkét felfrissíti a multakban való szeretetteljes elmélyülés. A könyv ára 55. Lei. Még egy nagyon szép diákregényt ajánlunk nektek, amelyért ma egész Erdély rajong és amelyet az ifjuság, de a felnőttek is igaz szeretettel és lankadatlan érdeklődéssel forgatnak.

Ez a könyv *Szondy György: Börme* című regénye, amelyben hihetetlen élethűséggel

írja meg a szerző diákéletének egy kis emlékét a gimnázisták rajongását ahogy, a Börme rendköré csoportosolnak, hogy tűzön-vizen át megvédhessék lelküknek és szívének ragyogó bálványát. Ennek a könyvnek ára 80. Lei.

És végül, hogy az e heti könyvvásár teljes legyen, *Gaal Mózesnek Az utolsó lantos* című könyvére hívjuk fel még a figyelmeteket. Gaal Mózesnek erről a könyvről nem írunk semmi egyebet, csak arra kérünk beneteket, kérdezzétek meg szüleiteket, akik erre a nagyszerű munkára emlékezni fognak még, milyen hatással volt rájuk Gaal Mózesnek ez a remek. Ti is, tudjuk, tömegesen fogtok ebből a könyvből rendelni, már csak azért is, mert bár kitűnő irodalmi alkotás ez a könyv, annak ára mégis kicsiny, mindössze 55 lei.

A könyvek megrendelési módja az, hogy a könyvekért járó összeget postán előzetesen bekülditek, avagy elszállítatjuk a könyveket utánvét mellett is. A pénz előzetes beküldését azonban ajánljuk, mert az utánvételi költségek csak megdrágítanák a könyveket.

Annak azonban, aki mind a fenti 4 könyvet egyszerre megrendeli, azt a különleges kedvezményt adjuk, hogy a 4 könyvet együtt 60 leivel olcsóbban szállítjuk, mint azoknak ára akkor volna, ha e könyveket külön-külön rendelnétek meg. A 4 könyv külön-külön 360 leibe kerül, de annak, aki mind a négyet egyszerre rendeli meg,

300 leiért

szállítjuk el a fentebb felsorolt munkákat.

Mielőbbi rendeléseketek várja a

«Cimbora» kiadóhivatala.

A riport-király.

(Egy ujságíró kalandja az öt világrészen keresztül.)

— Irta és rajzolta: Ifj. PRÖHLE VILMOS. —

V.

Mexikó.

Ön ismer, kedves szerkesztő ur, és tudja, hogy milyen kitűnő szímatom van, kivált, ha rendőri riportról van szó. Nahát, kitérőem után gondolkozni kezdtem, így: Az ismeretlen tettes, aki a «Biztos Csőd» bankot megsikkasztotta, barátom: Bum-Bum Bum-Bum New-Yorkban kiszállt, de nem hiszem, hogy ott maradt, mert igen feltűnt volna egy Európából érkezett milliomos. Mit csinált tehát? Elment a gazemberek Eldorádójába, Mexikóba, ahol mindég felfordulás van és ahol minden feltűnés nélkül élvezheti a 100 milliót és mindennap megsikkaszthatja a magáét. Ötletem fényes volt. Mexikóba érkezvén, megkérdeztem a rendőr-főnököt:

— Mondja meg, uram kinek van itt 100 milliója?

Gyanusan nézett rám:

— Miért kérdi?

Elmagyaráztam neki az esetet és hozzátettem, hogy amelyik mexikóinak 100 milliója van, az Bum-bum!

Mint intelligens ember azonnal megértett:

— Jes, ön geniális ember, mister Csinnadratta! Mindjárt megnézzük a pumpkönyvet! — Azzal pár percig lapozott egy könyvben:

— Itt van egy 100 milliós ember Sir Puk-Puk.

— Ez az! — mondtam. — Csak megváltoztatta a nevét Bumról Pukra! Köszönöm, igazán köszönöm, uram!

Barátságosan váltunk el. Az utcára érve pompás tervet főztem ki. Ha így állítok Bum-Puk elé, azonnal felismer és kereket old. Vettem hát egy valódi hamisított cow-boy öltözetet, — amin hibátlanul volt utánozva az örökös szabadban való tartózkodástól eredő piszok; — továbbá egy előltöltő puskát és egy dögrováson levő lovat, mert ez vad szint kölcsönöz a gazdájának. *Még ön se ismert volna meg, szerkesztő ur, amikor így feszerelve beállítottam a Puk-Puk telepre.* Egy alacsony, köpcös férfi fogadott, de igen mogorván.

— Mi a csodát keresel? — kérdezte.

— Sir Puk-Pukot.

— Én vagyok az, na!

Furcsán néztem rá. Bum bum megtermett ember volt, ez meg gurul. De bizonyosan megváltoztatta az alakját is, mint a nevét. No, majd meglesem, amikor este lefekszik, akkor adja ki az igazi formáját. Azért udvariasan mondtam:

— Szolgálatba szeretnék szegődni.

Elhuzta a száját:

— Mit tudsz?

— Cow-boy vagyok, a lovakhoz, tehenekhez, szamarakhoz értek.

— És hogy hívnak?

Óvatosan eltitkoltam a nevemet, nehogy gyanút fogjon:

— *Csin* vagyok, minden *dratta* nélkül.

— Bolond vagy! — rikácsolta. — Pusztulj innét!

— No ez mégis csak rám ismert. Odébb álltam, de nem mentem messzire, hanem egy fa alatt bevártam az éjszakát. Akkor óvatosan, ahogy Bőrharisnyában olvastam, vissza lopózkodtam Puk ur ablaka alá. Épen vetkőzni kezdett. Szívem ujjongott; mindjárt vissza-változik Bum-bummá! Akkor aztán megfoglak!

De haj! Ő fogott meg engem!

Hiába vártam ugyanis, hogy átváltozik, sehogysem akart megőni. Mérgemben nagyot csaptam az ablakra és beordítottam:

— Nem járja így becsapni az ember, hé!

— Micsoda hé? Ki van ott? — bömbölt vissza s mielőtt még eliszkolhattam volna, ki-

ugrott az ablakon és nyakon ragadott: — Adok én neked, bitang betörő!

— Jaj! eresszen el! — kértem fuldokolva. — Mért nem mondta meg, hogy nem Bum-Bum, hanem valódi Puk-puk?

— Mégse eresztett el. Megnyomta a mellénye legfelső gombját, mire világos lett.

— Hisz ez a bolond cow-boy! — kiáltotta. — No megállj!

— De ha mondom, hogy tévedés! Hallgasson ki! Csak félreértés az egész!

Mig így könyörögtem, behuzott a szobájába és két pisztolyt szegezve rám, így szólt:

— Beszélj!

Folyékonyan elmondtam neki esetemet, mert már kívülről tudtam; és így fejeztem be:

— Az ön 100 milliója tévesztett meg. Azt hittem, hogy sikkasztotta.

Bizonytalanul mosolygott:

— Nemcsak sikkasztással lehet milliókat szerezni.

— Hát?

— Hát például rézből. Én is úgy szereztem.

— Hogyan? — érdeklődtem.

— Azt bizonyosan tudja, — kezdte Sir Puk-Puk, hogy az indiánok rézbőrűek? Nos, én kivágtam a rezet a bőrükből és jó áron eladtam a gyárosoknak. Ez csak világos, mi?

— És nagyszerűen egyszerű! — szóltam lelkesülten. — Ezt magam is megpróbálom, ha a Bum bum ügygel végzek!

— Lehet, — mondta csendesen. Majd holnap beszélünk róla. De most menjünk aludni, mert remélem, hogy az éjszakát nálam tölti?!?

Meghívását hálásan elfogadtam. S mint tettszik látni, első dolgom, hogy lapunknak beszámoljak. Holnap, ha a szerencse kedvez, nyomra lelek!

Cs.

VI.

Afrika.

Csodálkozik, ugye, szerkesztő ur, hogy most már Afrikából írok? Hja, ennek nagy sora van? Ugy történt, kérem, hogy másnap reggel, amikor Puk Puknál felébredtem, óriási lármára lettem figyelmes. Gyorsan felöltözve az ablakhoz léptem — és mit látok? Az egész udvar tele volt ordító indián harcosokkal.

A következő percben bedőlt az ajtó s belépett rajta az indiánok főnöke. Uram fia! Hol láttam ezt az embert? Hisz ez Bum-Bum, barnára festve!

— A sápadtarcu kigyó fogja be a száját! — dörögte a belépő. — És álljon fel a szüandiánok főnöke: Piff paff előtt!

Nem álltam fel, mert különben is már álltam.

— Kötözzék meg, parancsolta a főnök. Ez az a gazember fehér-ember, aki a bőrünkől ki akarja vágni a rezet!

Miközben őt kötni való szü joféle kötöz-

nivalóval kötődve megkötött, csodálkozva kérdeztem:

— Ki mondta ezt önnek, *Bum-Bum-Piff-Paff?*

— Te mondtad nekem tegnap este.

— Jól sejtettem! Az ön neve tehát e szerint *Bum-Puk-Piff-paff-Puk-Bum!*? De kettőt mondjon meg: hogy lehetett kegyed tegnap kövér és alacsony?

— Az a timsótól és a fujtatástól van.

— Ugyan?

— De gyenge elméjü maga, riporter ur!

A timsó összehúzó szer; nos, ha az ember bevesz 5 kilót, összezsugorodik; akkor egy fujtatóval köpcösre fujtatja magát. Ez csak egyszerű?

— Bámulom! De hogyan leit indián főnök?

— Hallgass, kutya! — ordított fel megdühödve. — Elég volt a fecsegésből! Testvéreim, — fordult aztán a fiukhoz, — a Nagy szellem kezünkbe adta legnagyobb ellenségemet, hogy kinoszlophoz kötve fejezze be hitvány életét. Vigyük tehát wigwamjainkba, nehogy a rendőrségnek nevezett brigantikát nyomunkba hozza!

Mivel úgy össze voltam kötve, hogy mozdulni se birtam, egy szamar hátára kötöztek. Kísérőim öszvéren mentek mellettem, egyedül *Bum-Bum-Piff-paff-Puk-Puknak* volt lova. Fél órai ut után egy erdő közelébe érkeztünk melynek kapuján ép akkor fordult ki három mexikói dragonyos. Szakasztott olyanok voltak, mint a mieink, csak hogy nem volt dragonyuk.

— Segítség! — sikoltottam feléjük.

Abban a percben az öt szü és *Piff-Bum-Puk Puk-Bum-Paff* tizfelé szaladt. A dragonytalanok pedig kötelékeimet feloldozva, gratuláltak szerencsés megmenekülésemhez.

— Az áldóját! — ordítottam, — miért nem üldözik őket?

— Nincs parancsban, — mondta a vezetőjük, egy segéd őrmester. — Ha nem futottak volna szét, nekünk kellett volna szaladnunk. A rend érdekében, — tette hozzá magyarázólag.

— De egy 100 milliós sikkasztóru van szó!

— Az már más! — szólt bölcsen a dragonytalan dragonyosok vezetője. Utánuk, fiuk! Négyen vagyunk, mindegyikünknek jut 25 millió!

Még nem is tiltakozhattam az osztzkodás ellen, már elvágattak. Én is vágattam volna, de a szamaram sehogysem akart menni. Dühömben rettentőet fujtam a szamar két fülére, mire azok kidagadtak, mint egy uborka és szélesebesen repültünk a pusztán keresztül.

A katonákat jóval megelőztem. Szerencsére, mert *Bum-Piff-Puk Puk-Paff-Bum* véletlenül a sikon felejtett léggömb kosarában ült már és épen a kötelet vágta el.

Még volt annyi időm, hogy a felröppenni készülő léghajó horgonyába kapaszkodjam, a másik percben már az Atlanti óceán felett lebegtünk. *Puk-Piff-Bum-Bum-Paff-Puk* a kosárban, én a kosár alatt. *Bum-Puk-Piff-Paff-Bum-Puk* csak ekkor vett észre. Arcán pokoli mosoly húzódott végig.

— No, riporter ur, — mondta, — most örökre megszabadulok öntől.

Mielőtt válaszolhattam volna, felmászott a léggömb hálójára és ripsz-rapsz! elmetszette a kosarat tartó köteléket; és sicc! magasra repült a gömbbel; és én zsuppsz! bele estem a tengerbe; és br! elnyelt egy cethal.

— No, — gondoltam, — innen már nincs menekvés. Ez a cethal úgy megemészti engem, akár a szerkesztő ur papirkosara a verseim kéziratát!

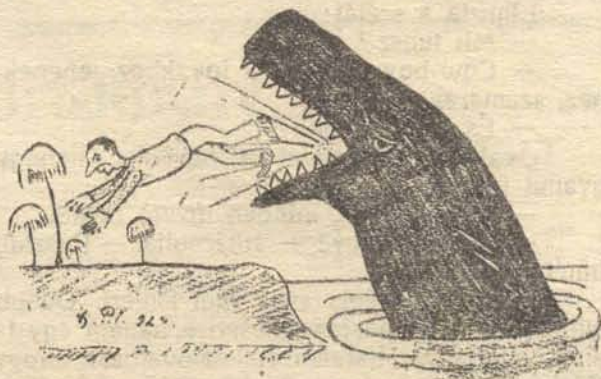
Szomoruan mormoltam magam elé legutolsó remekművemet:

»Ha meghalok, halok, lok, ok,

Még akkor is:

Verseknék rimet patkolok!« ...

Ettől aztán a cethal annyira megundorodott, hogy kihányt Délafrika napsütötte partjaira.

Igy kerültem ide. Most holnapig pihenek. Reggel újra előlről kezdem a hajszát! Cs.

(Vége következik.)

LEGSZEBB LEJÓBB LEGOLCSÓBB	KLISÉKET
a kolozsvári Minerva R.-T. ciklografiai műintézete készíti.	
Megrendeléseket felvesz a központi iroda	CLUJ-KOLOZSVÁR Stc. Regina Maria 1.

Az aranyhátú bogár.

Az unokáinak meséli: ELEK NAGYAPÓ

Az aranyhátú bogárkáról mondok mesét, gyerekek. Az aranyhátú bogárkáról, meg a kis Ilonkáról. Ki volt ez a kis Ilonka? Hát ő bizony egy szegény özvegyasszonynak volt a leánykája. Szegény volt Ilonka, de milyen szegény! Akár csak a templom egere. Mikor volt mit enniök, mikor nem. Az mondta egyszer Ilonka az édes anyjának:

Édes anyám, én elmegyek szolgálatba, ne legyen rám gondja. Majd megéldem magamban, s ha megsegít az isten, visszajövök én két-három esztendő múlva.

— Ó kicsi leányom, hová mennél te, hiszen olyan csöpp vagy, hogy föl kap a szél s úgy elvisz, hogy soha nem látlak ebben az életben.

De Ilonka nem hagyott békét az édes anyjának s addig kérte s olyan szépen kérte, a míg azt nem mondta: — hát eredj, leányom, menj Isten hírével.

Sirt Ilonka, amikor elbucsuzott az édes anyjától, de még az édes anyja is, olyan keservesen, hogy sirásukra összecsdült a szomszédság. Mondta ez is, mondta az is: maradj itthon, Ilonka, kicsike vagy te még szolgálatra, — de Ilonka nyakába kötötte kis batyuját s ment szerencsét próbálni.

Ment, mendegélt, a merre a szeme látott, hegyeken-völgyeken át s egyszerre csak megérkezett egy rengeteg nagy városba. A város végén egy öreg koldusasszony üldögélt s attól megkérdezte:

— Ugyan bizony, édes nénémasszony, mi féle város ez?

Nagyott nézett erre a koldusasszony:

— Hát te még azt sem tudod? A király városa ez, hugocskám.

— No, ha a király városa, akkor megyek egyenest a királyhoz, — mondta Ilonka. Azzal köszönt a koldusasszonynak s meg sem állott, amíg a legnagyobb s a legfényesebb palotához nem ért.

Ez lesz a király palotája, — gondolta magában s belépett a kapun. Bent az udvaron megszólított egy aranyzinóros inasocskát, az elvezette az udvarmesterhez, az udvarmester meg a királyhoz.

Ősz öreg ember volt a király s jószágosan mosolygott, amikor Ilonka belépett s tisztességtudóan meghajtotta magát.

— Nos, kis leányom, — kérdezte a király — mi szél hozott ide?

— Ó felséges királyom, — életem, halálom kezembe ajánlom, — nagy annak a sora. Szegény özvegy asszony az édes anyám, nagy szükségben élünk, sokat éhezünk . . . bizony elindultam, ha valaki szolgálatba fogadna.

— Éppen jókor! — szölt a király. — A

leányom férjhez megy, s magával viszi azt a leányt, aki eddig a libákat őrizte, légy ezután te a libapásztor. Ejnye, ejnye, de jókor jöttél, éppen azon törtem a fejemet, hogy ki őrizi ezután a libákat.

Hej, gyerekek, ha láttátok volna, hogy ki gyült az Ilonka arca a nagy örömtől! Szépen meghajtotta magát, aztán lement a konyhára, hol jól tartották mindenféle drága ételkkel. Hanem ő evés közben is csak az ő szegény özvegy anyjára gondolt. Ha adhatna ezekből a drága falatokból! — gondolta magában.

Másnap már pitymallatok kint volt Ilonka az udvaron s hangos kedvvel terelgette a gágogó libákat ki az udvarból. Volt ott száz, ha nem kétszáz. Lehetett ezer is, mit tudom én mennyi. Ilonka pedig csak terelgette elébb, elébb végig a nagy utcán, ki a virágos rétre s amikor ott állott a rét közepén, nagyot fohász-kodott, föltekintett az égre s hálát adott az Istennek, aki őt ilyen hamar kenyérhez segítette.

Ezalatt a libuskák vidám gágogással szedegették a fűszálat s mintha mondták volna: kiki, magának, kiki magának!

Hanem egyszerre furcsa dolog történt, gyerekek. Egy nagy, hosszú nyaku gunár hirtelen fölkapta a fejét s hát a szájában egy cserebogár röpköd, de milyen cserebogár! Szinarany volt a háta, ragyogó szinarany, fényesebb a napnál.

Ilonka egy szempillantásra a gunárnál termett, hirtelen kikapta szájából az aranyhátú bogarat, s szépen a tenyerébe vette. Nézte, nézte, sokáig nézte a bogarat, azt hitte szegény, hogy talán álmodik. Alig várta, hogy alkonyodjék s haza terelhesse a libákat. Majd az udvarbéli meg tudják mondani: igazán aranyháta van-e ennek a cserebogárnak? Egész nap csak azt csodálta. Gondolkozott, mit tegyen vele, ha csakugyan arany. Ő bizony a királykisasszonynak ajándékozza, minek tartaná meg magának? Nem szegény libapásztor leánykának való az aranyhátú bogár.

E közben a nap lenyugodott, s Ilonka hazaterelte a libákat. Amikor a kapun belépett, egyet gondolt s ő bizony az aranyhátú cserebogarat felültette a fejére. Ott mászkált a bogár Ilonka szőke hajszálai közt, olyan jól találta ott magát, hogy el sem repült. A királykisasszony éppen a pítvarban állott, amikor Ilonka belépett az udvarba. Mindjárt észrevette Ilonka fején azt a ragyogó valamit s csodálkozva csapta össze a kezét:

— Jer csak, jer, te kis leány, mi van a fejedben?

— Aranyhátú cserebogár, felséges kisasszony!

S a hogy ezt mondta, le is vette fejről a

bogarat, a tenyerébe tette s a bogár elkezdett mászni az Ilonka tenyerén.

A királykisasszony nem tudott hová lenni a nagy csodálkozástól. Egy szempillantás alatt összecsapta a kezét s azt mondta, hogy ilyet még nem látott.

— Hát most mit csinálsz ezzel a cserebogárral? kérde a királykisasszony Ilonkát.

— Neked adom, felséges királykisasszony, ha elfogadod, — szölt Ilonka.

Hej, ez volt csak az öröm! A királykisasszony össze-vissza ölelte, csókolta Ilonkát, megígérte neki, hogy egy kicsit nagyobbra növekedjék csak, Ilonka lesz az ő belső leánya s az anyját mindjárt a udvarba hozatja. Másnap reggel volt a királykisasszony lakodalma. Ott volt

a világon ahány király, királyné mind, de olyat még egy sem látott, mint most: egy eleven aranyhátú cserebogár ragyogott a királykisasszony fején.

Hanem amikor a templomból kijöttek, a királykisasszony, akarom mondani: most már asszony, megállott s levette a fejéről az aranyhátú cserebogarat.

— No, aranyos kis bogárkám, eleget ragyogtál az én fejemen, légy szabad újra, repülj tovább!

Az aranyhátú bogár, úgy látszik, megértette a beszédet, mert megmozgatta szárnyacskáit s huss! elrepült...

Ha az aranyhátú bogár el nem repült volna, az én mesém is tovább tartott volna.

(Kisbaczon).

A zöld elefánt története.

(Regény a diákéletből.)

— Irta: FÁBIÁN GYULA. —

NYOLCADIK FEJEZET.

Csapó tanár urat egy titokzatos leány mindenütt kíséri. Hodászi könyvkereskedőnél különös dolgok történnek. Csapó tanár ur komolyan félni kezd. Mégis létezik a zöld elefánt.

Már feledni kezdte Csapó tanár ur az egész dolgot, amikor egy különös esemény eszébe jutott mindent. Amint egy délután sétálni indult kedves Fili kutyájával, észrevette, hogy valaki követi. Valami furcsa kopogást hallott állandóan a háta mögött. Hogyha hátra nézett, mintha árnyék lebbent volna be a legközelebbi kapu alá. A főutcán a sok járókelő lépteinek a zajában is kihallotta az idegenszerű, ismerős kopogást. Nem tévedett, valaki jár utána, valaki figyel, megleszi.

Ravasz volt. Egy fűszeres boltba lépett, de a bolt másik ajtaján azonnal kisetett. Visszanézett. Nem látott senkit. Azaz valakit mégis látott. Egy leányt. Ott állott a bolt előtt, nézte az ablakban a süveg cukorból rakott piramist.

— Ez a lány csak nem jár utánam? — gondolta magában. Csinos, pisze arcú leányka volt, nevetős szájjal, piros orcával, kék szemmel. Csapó tanár ur mosolygott magában, nevetett félelmén és megindult.

De ime a kopogás fölhangzott újból a háta mögött.

— No, ez mégse tréfa! Hátra pillant. Csakugyan a lány kopog utána. Magas sarku cipőjében valahogy nehezen lépked, mintha nem tudna abban a cipőben járni. Azért is kopog olyan különös módon a lépése.

— No, most megcsipem!

Amikor a Hodászy könyvkereskedése elé ért, gondolt egyet magában és belépett. Még

maga sem tudta, hogy mit mond majd, miért jött be ide? Ej, majd vesz valamit, papirost, vagy tollat. Akármit.

— Mit parancsol, tanár ur? Maga Hodászy ur sietett elő kiszolgálni a tanár urat.

— Kaphatnék bélyeget?

— Valami ritkaságot parancsol? Tanár ur talán szintén filatelista? Nagyszerű új bélyegeim vannak.

— Ej, én rendes posta bélyegre gondoltam. De mindegy. Mutassa kérem azokat a külföldi bélyegeket.

Hodászy ur egy nagy bélyegalbumot hozott elő. Magyarázni kezdett. Egészen felhevült beszédje közben.

— Ezek kérem régi magyar bélyegek. Könyomatosak. Már nagyon ritkák. Egy példányért tizezer koronát is megadnak. Ezen a lapon láthatja az osztrák «zene sorozatot». Őt bélyeg. Őt nagy bécsi zenész arcképe: Beethoven, Mozart, Haydn, Strauss — az ötödiket nem is tudom. Valami modern zeneszerző. Tessék nézni, milyen remek. A színek! A metszés! A nyomás! Valóban ufólérhetetlen!

Csapó tanár ur valóban megbámulta a bélyegeket. Tényleg nagyon szépek, érdekesek voltak. Titokban a kirakaton át, az utcára nézett. Láta, hogy a lány ott áll és őt figyel, amint ő a bélyegeket nézegeti.

— Szépek. Nagyon szépek. Hát az ázsiai bélyegek? Például indiai.

— Igen, kérem. Ezek indiai bélyegek. Ezen a példányon még a bélyegző is rajta van: Mad...

— Madrasz.

Ne féljen, nem sir
a gyermeke, ha

HÖFER

Lloyd 235f.

gyermekhintőport és

HÖFER

gyermekkrémet
használ.

— Bizonyosan az.

— Igazán szép bélyegei vannak. Engem főképen az indiai, a madraszi bélyegek érdekelnek, — szólt minden meggyőződés nélkül Csapó tanár ur — majd más alkalommal bejövök. Jó napot.

— Legyen szerencsém. Alászolgája...

Alig lépett ki Csapó tanár ur, egy piros pozsgás lány nyitott az üzletbe. Megállott a pult előtt. Köhintett és óvatosan szólt:

— Kérek egy tubus szindetikont.

— Azzal nem szolgálhatok.

— Remek bélyegeket látok az asztalon, Hodászy ur. Mily szépek!

— Igen, kérem. Épen most szolgáltam ki Csapó tanár urat, aki nagy filatelista. Még a kutyáját is «Fili»-nek hívja! Rajong a szép bélyegekért.

— Igazán? Szereti a bélyegeket? kérdezte a leány mohón. — Persze, én sejtettem, tudtam ezt.

— Igen. Főképen indiai bélyeg után érdeklődött gyűjteménye számára. Madrasz...

— Hah! Madrasz?! Ez az. Mondja, kérem, nem említette Csapó tanár ur, hogy van-e neki — zöld elefántja?

— Mije? Elefántja? — Hodászy ur elbámult.

— Igen, — zöld elefántja!

A következő pillanatban a lány kiugrott a bolt ajtón és szaladni kezdett mintha puskából lötték volna ki. Hodászy ur meglepetve pillantott föl.

Csapó tanár ur újból ott állott a pult előtt, hallotta jól, amikor a lány a zöld elefántot emlegette. Szándékosan az asztalon felejtette a botját, hogy ürügye legyen a visszatérésre és jól a szemébe nézhessen üldözőjének. De a lány megugrott és látta, hogy a Fili kutya kergeti a vármegyeház előtt, most fölugrik a villamosra, Fili ugat a villamos után, de elmarad tőle.

Filoktetesz busan jön vissza gazdájához.

Hodászy ur megkövülten áll. Meresztli a szemét. Mégis csak bolond eset volt ez! Nem érti az egészszet! Megbolondultak ezek?

— Mondja, Hodászy ur, jól hallottam? Ez a lány beszélt a zöld elefántról?

— Igen, kérem. Azt kérdezte, hogy van-e a tanár urnak zöld elefántja? Ilyen butaság. Nem igaz, kérem? Ilyent kérdezni!

De Csapó tanár ur nem hallgatott Hodászy ur fecsegésére és köszönés nélkül távozott.

Hodászy ur ámult-bámult. Ilyen gorombának nem hitte volna az udvarias tanár urat. De az is igaz, hogy az a lány azzal a zöld elefánttal még az ő esztét is megzavarta volna. No de illyet!..

Csapó tanár ur Fili kutyájával haza balagott, szivarra gyújtott és füstölve várta be a vacsorát. A gazdasszonya — Terka néni, jól kirántott borju-hust tálalt eléje, de bizony nem nagyon ízlett a finom sült. Valahogy nem ment ki a fejéből a délutáni eset.

Alig várta, hogy lefeküdhessen. Terka néni megvetette az ágát. Neki is föltűnt Csapó tanár ur különös hangulata.

— Talán beteg tetszik lenni?

— Dehogy tetszik, dehogy tetszik. Nincs nincs énnekem semmi bajom. Csak álmos vagyok.

— Pedig készítettem volna egy jó csésze teát. De hála Istennek, hogy nincs semmi baja. No — nyugodalmas jó éjszakát!

— Jó éjszakát, Terka néni.

Csapó tanár ur sokáig nem aludt. Forgólódott az ágán.

— Hát mégse mese. Csakugyan van valamiféle zöld elefánt. Valami bünszövetkezet rajta keresi ezt a mesebeli dögöt. Lám, délután az a furcsa viselkedésű lány, aki mindig a nyomában járt, ezzel az elefánt históriával függ össze. Már üldözik... Csapó tanár urat kielte a hideg. Hiába bátorította magát, hiába mondogatta, hogy ezamárság az egész. A zöld elefánt létezik. A Fili kutya ott aludt a kályha sarokban. Csapó tanár ur nézte, nézte a hűsleges állatot.

Filinek jó dolga van. Az nem tud semmit a zöld elefántról. De amint nézte a kutyát, egyszer csak úgy látta, hogy a kutya föláll a sarokban és rátekin. Hát a Fili kutyának elkezd vastagodni a lába. Mi lesz ebből? Istenem! De nemcsak a lába vastagodik a kutyának, de a dereka is és növekszik az egész állat; már nagyobb a kályhánál is. A füle akkora már, mint az asztal lapja és az orra nyulni kezd, nyulik, — nyulik, már valóságos orrmány! Igen. Nem téved, ott áll előtte a borzasztó elefánt, — e zöld elefánt.

Rettentő kiáltás szakadt föl szegény Csapó tanár ur torkából. A zöld elefánt lép egyet, az egész ház megrendül, orrmányával az ágy felé nyul. Alig tud szegény tanár ur ijedtében leugrani az ágyról. Az ablakhoz rohan, fölrántja, kiugrik és kint van az utcán. Hátra pillant. Oh, borzalom! Az elefánt egyszerűen kidöntötte a falat és most dübörgő léptekkel utána ront. Már akkora, mint egy ház. Csapó tanár ur fut, ahogy bírja a lába. A kolosszus utána és futás közben fákat csavar ki orrmányával és utána hajítja, a házakra egyszerűen rálép, összeroppantja és robog tovább. Minden pusztul előtte. A székes-egyház úgy omlik le talpa alatt, mint valami kártyavár. Nincs menekvés. A lába is egyszerre elzsibbad, mintha ólommal lett volna, hiába emeli, nem bírja. Nem tud szabadulni. Itt a vég. Az őt szem narancs-mag táncol a szeme előtt, ezer oldalról puska-kakas zörgést hall: »ku-klux-klan«, az elefánt oda ér hozzá...

Csapó tanár urnak eszébe jut a gyermekkori esti imája:

— Este van már lefekszem,

Őrizz engem, Istenem!

Amen...

Egy utolsó csattanás és...

Csapó tanár ur fölébredt, a Fili kutyája nyikogva rángatja a háló ingét, mellette az éjeli-szekerényen ég a villanylámpa.

Csapó tanár ur boldogan lélegzik föl, megsimogatja a hűsége Filoktetesz fejét, megiszik egy pohár vizet, megigazi ja a párnát a feje alatt.

— Bolond álom. — Ásit egy nagyot, nyújtózkodik, — elalszik. (Folytatása következik.)

A hűtlen patak.

— Irta: VIRSIK MÁRIA. —

Illatos virágok között
Folydogál a csobogó patak,
Fölötte cikázva repülnek
Dalos ajku, kedves madarak.

A kis patak fölé hajolva
Enyhé szellőben rezg száz virág,
S a sok vízfodor szerelmesen
Csókolja lágy, bársonyos szirmát

Ne higgyetek kicsiny virágok,
A csókos ajku pataknak!
Ma titeket csókol, — holnap már
Más országban, más virágokat.

(Malacka, 1924. március.)

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételeire egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Betűhiányos rejtvény.

Beküldte: Kapusi Pál.

S . M . . N — Bibliai alak.
P . T . . I — Magyar költő.
Sz . T . . R — Magyar város.
V . Z . . Ö — Vizi állat.
C . R . . A — Író eszköz.

Számrejtvény.

Beküldte: Tirea Juci.

1, 2, 4 — Tagadó szó.
3, 5, 11, 7 — Határozatlan számnév.
6, 12, 15, 20 — Régi fegyver.
8, 9, 13, 18, 19 — Nemes érc.
20, 21, 22 — Rongyos ruhán van.
16, 17, 14 — Réz, ólom, stb. egyszóval.
16 — Magánhangzó.
1—22 — Közmondás.

Pontrejtvény.

Beküldte: Fekete Imre.

..... — Virágokat raknak bele.
..... — Földben lakó állat.
..... — Férfi név.
..... — Husvétii szokás.
..... — Női név.
..... — Alsóbb iskola neve.
..... — Erdélyi folyó.
..... — Rossz gyermekek nem szívesen látogatják.
..... — Teher vonásra használt állat.
..... — Férfi név.
..... — Gyümölcs.

A nevek kezdőbetűi összerakva egy írónő nevét adják, akitől sok szép mesét és elbeszélést olvasunk a Cimborában.

Számrejtvény.

Beküldte: Kovács László.

8, 9, 11, 7, 8 — Híres hun hadvezér.
11, 12 — Házi állat.
16, 17, 18, 3, 2, — Az embert szép időben kíséri.
20, 21, 22 — Ragadozó madár.
10, 11, 12 — Nagyon fáj.
18, 19, 7 — Félénk állat.
2, 1, 7, 21, 4 — Fejre szokták tenni.
15, 3, 7 — Fújni szokott.
5, 6, 7, 7, 13, 17 — Zöldség.
14, 13, 9, 3, 9 — Ilyenkor nem lehet látni.
1—22 — Petőfi egy versének egy sora.

FÜRDŐSZAPPAN
világosvíz

Az április havi rejtélyek megfejtése.

14. sz. Számrejtvények: Egy gondolat bánt engemet. Boldogok, akik szenvednek az igazságért, Betürejtvény: Királyi színház. Pótlórejtvény: Szent László. Kockarejtvény: Abonyi Lajos. Pontrejtvény: Mikszáth Kálmán. Kockarejtvény:

1	2	4	7	8
2	4	7	8	1
4	7	8	1	2
7	3	1	2	4
8	1	2	4	7

15. sz. Pótlórejtvények: Tompa Mihály. Falu végén kurta kocsmá. Betürejtvény: Határ. Névrejtvény: Mikszáth. Betürejtvények: Főnév, számtan. Ókori felirat: E kicsi lócán ülni tilos, de szép. Névrejtvény: Bendegúz. (Atilla apja és nem a hét vezér egyike.)

16. sz. Verses rejtvény: Oroszlán. Pontrejtvény: Tamási Áron.

17. sz. Betürejtvények: Nagy idők, nagy emberek (Vasgereben egyik regényének címe.) Kopár.

Megfejtették:

Gy. Rosenberger László, Salamon Ottó, Bölöni Feri, Rózsa Pista, Farkas Izsák, Guttman József, Halmi István és József, Melchner Lillike, Heller Olga, Buza testvérek, Darvas Ibolyka, Ambrózy Pál, Szilágyi Dezső, Darvas Böske és Sári, Mátéh Ferkó és Pityu, Balás László és Olivér, Boér Ferike, Magduska és Piroska, Pethő Ervin, Kovács Zsuzsika, Etuska és Lacika, Beretzky András, Zentai Zsuzsika, Szakacs Etel, Bedő Boriska és Juliska, Hozdovits Zoltán, Kovács Kató, Török Laci, Kovács Piroska, Csónka Irénke, Jerzsák Anna, Lévai Klárka, Reismann Mancika, Béli László, Fehérvári Magda, Brugovits József, Klégl Róbert, Szabó Ferenc, Szőke Rózsika, Jakabos Endre, Holstein Ilonka, Marty Laci és Pista, Singer Lili, Diószeghy Lajos, Kertész József, Ditrői szórakozott unoka, Szakács István, Karsay Bözsike, Borbély Irénke, Szilvassy Károly, Munk Olga, Mayer Ferenc, Hajnó Irén, Keszegh Emma, Blóz István, Kálmán Erzsike, Hittner Lili, Nagy (Manci), Sztójka László, Rosmann Etus, Polifka Margitka, Fried Gábor, László és Imre, Gámás Ellus és Zolli, Pán Tercsike, Fröhlich Jolánka, Lebovits Sándor, Szoboszlai Irén, Kepes Sarolta, Bede Mariska, Stefán Irén, Anti és Erzi, Mindák József, Gerő Bertalan, Katz László.

A megfejtők közt 16 könyvet sorsoltunk ki. Tökéletesége Elek nagyapó kalapjából a következők nevére huzta ki: Buza testvérek (Arad), Lucskay Gyula (Nagyvárad), Polifka Margitka (Szovát), Singer Lili (Hosszuaszó), Szőke Rózsika (Brassó), Gödri Ernő (Aranyosgyéres), Béli László (Sepsiszentgyörgy), Reismann Mancika (Nagyvárad), Berzsák Anna (Bihar), Melchner Lillike (Mezőtelep), Bedő Boriska és Juliska (Fogaras), Nagy Manci (Barót), Boér Ferike, Magduska és Piroska (Dés), Zentai Zsuzsika (Kovácszna), Mayer Ferencz (Arad), Farkas Izsák (Rátosnya).

Kiadó bácsi postája külföldi előfizetőihez.

Friedler Kornél Pézinok. Az átutalt 5 cK-val előfizetési díja május 1-től jun. 1-ig ki van egyenlítő. — Hegyessy Sándor Csoltó. A beküldött 20 cK-át a Cimborá jun. 1-től okt. 1-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel. — Virsik Mariska, Margit, Géza és Elemér Malacka. A beküldött 45 cK-ával előfizetési díja f. évi dec. 31-ig ki van egyenlítő. — Karafiáth Zsuzsa Léva. Előfizetési díja a beküldött 30 cK-val f. évi okt. 1-ig ki van egyenlítő.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél a így a rejtélymegfejtés is egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bajánii Mici) u. p. Nagybaczon, (Bajánii Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. Alevéllírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Több unokám kér, hogy üzenjem meg, vajjon megkaptam-e a Kukta Jankó levélnek helyreigazítását. Hogy valamennyinek külön válaszoljak, újra meg újra végig kellene forgatnom azt a rengeteg sok levelet, ami erre a pályázatra érkezett, ezt pedig úgy-e, nem kívánjátok tőlem? Reméljük a legjobbat: valamennyi helyreigazító levél szerencsésen eljutott hozzám. Egyébként az hamarosan ki fog tűnni, mert a pályázat eredményét egy-két héten belül közzéteszem. Azoknak az unokáimnak pedig, akiknek husvétii jókívánsága az ünnepek után jött, azt üzenem: a jókívánság sohasem késő és én szeretettel gondolok mindegyikükre. — Halmi József Erzsakácsi. Karácsonykor megbuktál egy tárgyból, de már ki is javítottad, aminek igen örvendek. Ha tavaly a nagyszalontai gimnáziumban általános jelesed volt, lesz még neked ilyen bizonyítványod, csak igyekezzél. Abban tévedsz, hogy Józsi öcséd, akl a román elemibe jár, elfelejtett magyarul helyesen írni, bizonyoság erre az Anyám című verse, amelyből e hely-n közlök is négy sort:

Csendes falu közepén áll egy ház,
Benne lakik az én drága anyám,
Itt felejttem el a bűt, a bánatot,
Velem van, ha mindenki elhagyott.

Dicsőrelet érdemel Józsi öcséd ezért a versért, valamint te is a Békéhez című versedért. — Molnár Annuska Nagyborosnyó. Mi a két rejtvényed jó, különösen a pótrejtvényed sikerült. Szívesen láttam unokáim seregében. — Pataky Pál Buzásbocskai. Megkaptam a multkorii leveledet, amelyben a pályaművedet küldted. A most küldött rejtvények mind sikerültek. — Kertész József Abrudbánya. Most megint Székelyudvarhelyre küldted az újsgot, de nem írod meg, miért vetted búcsút Abrudbányától, pedig ez érdekelne engem. — Vince Béla és Klára Parajd. Nagyon szeretik a Cimborát, mindig megfigyelték a rejtvényeket, mert olyan jó, hogy sokat ket gondolkozn rajtuk. És szeretik, ha mindennap jönne a Cimborá. Elhiszem, hogy szerették, de akkor félos, hogy nemcsak ti, hanem a többi unokák is elhanyagolták a tanulást. Edesapátoknak üzenem, hogy János íám, aki neki osztálytársa volt, 4 év óta a kisbaczoni telephelyben alszik. Mindig szeretettel várom leveleiteket s irásokkal igen megvagyok elégedve. — Imreh Ferenc Kibéd. Azt helyesen teszed, hogy ezután gyakrabban írsz nekem, mert én érdeklődöm a te fejlődésed iránt. Annak igazán örvendhetek, hogy Molter Károly tanár ur az osztályfőnököd, aki nemcsak írónak, de tanárnak is bizonyos hívaló. — Singer Lili Hosszuaszó. Szépen és gondosan írsz, sz retnek főled levelet is kapni, nemcsak megfejt st. — Marty Laci és Pista Nyitra. Éppeséggel nem látszik az irásodon, ahogy husvétii születési elszóltál az irástól. A kiadóbaícsi beszűntei az egyik példán t. A: aptáramat azért nem küldhette meg a kiadóbaícsi, mert alig elment meg, máris elfogyott. Hogy aztán a Senni Tamás történetét a naplárért küldte-e, vagy azért, mert öcséd előfizetőket szerzett, azt a kiadóbaícsi tudná megmondani. Azt megüzenem a kiadóbaícsinak, hogy a Gögössy testvéreknek, akiket Pista szerzett meg előfizetőkkül, januártól kezdődőleg küldje az újsgot. Abban a névrejtvényben csakugyan hiba volt, mert Bendegúz nem tartozott a hét vezér közé, ő ugyanis Atilla apja volt. A rejtvényekből válogatok. — Holstein Ilonka Dés. Bizony, rég nem írtál, de m g van az oka, mert most már polgárista vagy és nagyon sok a tanulnivalód. Örvendek, hogy bár eleinte nagyon nehezen ment a tanulás, most már könnyebb és jó bizonyítványt kapsz. Nemkülönben jól esett olvasnom, hogy mindig nagyon várod a Cimborát, sokat gondolsz reám és busultál, amikor beteg voltam. M st, hála Istennek, már nem vagyok beteg. — Weil István Kolozsvár. Leveledet továbbítottam a kiadóbaícsinak s eddig bizonyosan megkaptad januártól kezdődően az összes számokat. — Szőke Rózsika Brassó. Rejtvényed sorra kerül. — Bocsanycy Gizuska Szamosújvár. Rég nem írtál nagyapónak, pedig sokszor eszedbe jut, amikor meséit olvasod. De a szép idő, lapda, hínfa, ugrókötél és karika csabításának nem tudsz ellent állani s így szabad idődet kistesztvéreiddel, a kertben és udvaron töltöd. De lám, mégis csak vol időd arra, hogy helyreigazítsad Kukta Jankó levélét s külön is írj nekem, ami a mellett bizonyít, hogy helyes beosztással jut idő levéllírásra, tanulásra és játékra egyaránt. — Révai Bandi és Babi Dicsőszentmárton Látván, hogy olvasótársaid mindenféle nyelvből fordítanak, így románból, héberből, németből, franciából, — te is megpróbáld a fordítást németből s át is ültetted néhány talalós kérdést. Jó munkát végeztél s majd sorra kerülnek ezek a talalós kérdések. — Szabó Ferenc. Rífejteljed, hogy hol kelt a leveled, s bár tudom, hogy hol lakol, nem írom a neved után a helységet, mert csak így szokod meg, hogy mindig ott legyen a leveledben, hol kelt. — Leszegh Emma Nagyszében. Arra kérsz, ne haragudjam, hogy mindjárt első leveledben nagyapónak szólítasz, de szíved azt sugalja, hogy így szólítsál. Hát csak hősved ezután is szívednek a sugallat és akkor mindig jó uton fogsz járni. Azt írod, hogy az új-

ság az édesapád nevére jár, még pedig azért, hogy ne veszekedjék fel tite. Négyen vagytok ugyanis festvérek s rajfad kívül csak Laci olvassa az újságot, Józsinak és Gézának te olvasod föl. Így aztán nem értem, hogy miért veszekednétek az újság fölött, Anyukád is nagyon szereti olvasni az újságot, te meg szeretettel gondolsz reám; mind ezt igen jól esett olvasnom. — *Guidó Katica és Erzsike Dicsőszentmárton.* Nem késtetek le a pályázatait. — *Böcsa Béla Nagybánya.* Azért nem írtál oly sokáig, mert sok volt a tanulnivalód. Van neked egy barátod, névszerint Kazay Sándor s arra kérsz, engedjem meg, hogy együtt írja ok és küldjétek be rejtve nekem, mert ő a boliból veszi a Cimborát. Szívesen teljesítem kérésedet s barátodat is szeretettel fogadom unokáim seregébe. Rejtvényeitekből válogatok. — *Hajnódné Irén Csikszerecske.* A kiadóbácsi kijavította a címszalagot s ezután a te nevedre fog járni a Cimborá. — *Péter Margit és Géza, Dicsőszentmárton.* Örömmel olvasom édesanyátok leveleiből, hogy visszakerültetek Dicsőszentmártonba s így otthon tanulhattok ismét. A „Kukta Jankó” leveleitek még idejében megérkeztek, remélem, hogy ezután époly szorgalmasan fogtok írni nagyapának, mint ahogy eddig írtatok. Kedves születeknek tolmácsoljátok meg üdvözlőmet. — *Polatsek Andor, Marosvásárhely.* A kiadóbácsi ezután Pollacsek Zs. József és Andor címen küldi az újságot és a Pollacsek címre járót beszűnt ti. Örve dek, hogy a beszámoló oly annyira tetszenek. Ezeből csakugyan sokat lehet tanulni. Remélem, ezután ti is részt vesztek ebben a tanulságos pályázatban, amelyet legközelebb újból ki fogok hirdetni. — *Sz. Máté Erzsike, Csikszerecske.* A rejtvényed sorra kerül. — *Nagy Manó, Barót.* Bándi öcséd legjobban az öcsike „nadselü” gondolatait, a Meséskönyv álmait és „Tamás érdeklődik” et szereti, te meg mindent szeretsz a Cimborában. Erdekkel várom román fordításodat s küldhetsz rejtvényeket is. Öcsike itt lesz a nyáron s bizonyára örülni fog, ha ellátogat s Kisbaconba. Azt helyesen teszed, ha bélyeggyűléssel foglalkozol, mert ez nemcsak szórakoztató, hanem hasznos foglalkozás is. Remélem, édes anyukád már jobban van. — *Hittner Lili, Nagyvárád.* A befűjtvényeid igen könnyen fejthetőek meg. A számszerűek közül az egyik jól meg van szerkesztve, de mert arra a rejtvetes világábrában emlékeztet a megfejtése, nem közlöm. A másik rejtvény jó, de nehezen fejthető meg, mert például „kikötőhely” rengeteg sok van a világon, s azt ugyan nehéz volna kifalálni, hogy te melyikre gondolsz. Azenkívül kétszer is fordul elő benne a „mocsári növény”, szóval, aligha tudnák megfejteni olvasótársaid ezt a rejtvényt. Mindent összevéve, nehezebb befűjtvényt eszelj ki és könnyebben megfejthető számszerűt. — *Lukatos Juliska, Székelyhid.* Arra kérsz, hogy a legszigorúbban bíráljam el a „Kukta Jankó” leveledet. Csak bele pillantottam s már látok annyit, hogy a szigorú bíráltra nem lesz szükség. — *Weisz Magda, Nagyvárád.* A festvéred nevében írsz, mert ő nagyon el van foglalva, segíteni kell az édesanyádnak. Annak igen örvendek, hogy örömet szerzett neked a 39. szám és benne az én arcképem. S annak is igen örvendek, ha te is küldnél nekem egy kis fényképet. Hogy mikor jár le a Cimborá előfizetése, arról majd értesít a kiadóbácsi. Az „Ernő” megfejtésű rejtvény régi jó ismerős, az „Angyal Bándi” jól van megszerkesztve, de ezt azért nem közlöm, mert Angyal Bándi utonálló betyár volt. Tanácsolom, — és ez a tanács szól minden unokámnak, — hogy lehetőleg olyan rejtvényeket szerkesztetek, amelyeknek megfejtése valamelyik országos hírű ember, hogy ezáltal is örökösödjék meg lelkeikben a nagy emberek neve és emléke. — *Balás László, Kolozsvár.* Jók a mostani rejtvényeid is, de hamarosan a legjobb akaratfall se keríthetem sorra, mert amint láthatod, hétről-hétre rengeteg rejtvényt küldnek be olvasótársaid, s én azokat csak a beküldés sorrendjében közölhetem, mert máskülönben igazságtalanságot követnék el. — *Dobos Julia, Szamosújvár.* Szívből kívánom, hogy a szerencse rád mosolyogjon, pályázatnál azonban a szerencse nem segít. Tolmácsold kedves szüleidnek viszont üdvözlőmet. — *Kálmán Erzsike, Torda.* Már egy fél éve jár neked a Cimborá s mindig nagyon várod a megérkezését, mert szereted a Cimborában levő elbeszéléseket, meséket és öcsike „nadselü” gondolatait. Szeretettel látlak unokáim seregében. — *Blöz István, Kolozsvár.* Számszerűveid sorra kerül, a 45. számot pedig pótolja neked a kiadóbácsi. *Mayer Ferencz Arad.* Többször olvastad az üzenetekben, hogy egyik-másik olvasótársad verset ír, tehát megpróbáld te is a versírást. Jól tette, hogy megpróbáld, mert mindenféle dolgot s így a versírást egyszer kezdeni kell. Ennek a kezdésnek a neve számszerűbálgatás, s természetesen, számszerűbálgatás a te versed is. Örömmel látom, hogy nagyon tetszik neked a „Hasznos szórakoztató”, a

„Zöld elefánt története”, a „Tamás érdeklődik” és az „Emlékezzünk régelekről”, vagyis komoly és vidám dolgok vegyese. A rejtvényeidből válogatok. — *Munk Olga Nagyvárád.* Ottdik éve játszol zongorán s örömmel látom, hogy már klasszikusokat is játszol. Epenéggel nem veszem hencseregésnek, hogy ezt megírtad nekem, mert igazad van abban, hogy engem különösen érdekel mindaz, amit az unokáim csinálnak, s valóságos lelki gyönyörűség látom unokáim fejlődését. Képelem, mily nagy volt az öröm a családban, hogy a testvéreid hazajöttek a husvéti vakációra és mindnyájan együtt voltatok, s el tudom képzelni azt is, hogy mily nagy volt a bánatod, amikor testvéreid vissamentek. Hogy jókai regényeit a legszívesebben olvasod, ezt természetesen tudtam, mert jókai regényeit általában a legkedvesebb olvasmány a serdülő ifjúságnak. Szüleidnek, kik szintén szívesen olvassák a Cimborát, tolmácsold meleg üdvözlőmet. Rejtvényeidből válogatok s mindig örömmel várom leveleidet. — *Récsy György Szilágysomlyó.* Mire ezt az üzenetet olvasod, bizonyosan hazajöttek Kolozsvárról, ahova édesanyád vitt el, s most már buzgón olvashatod, amint ezt ígértem, a Cimborát. Várom a mese második részét. — *Szilvassy Károly Szinmérváralja.* Dicsőrelek a takarékoságodért, de kissé tulságba viszed, mert oly sok rejtvényt zeulfois össze apró kis betűkkel s hozzá ceruza írással, hogy csuda lenne, ha a szedőbácsi hibátlanul kiszedné azokat. Inkább kevesebb rejtvényt küldj be egyszerre és azt a keveset jó nagy betűvel. A verseid érdekes számszerűbálgatások de természetesen, még nincs meg a megfelelő jártaságod a verselésben. Egyébként leveled nagy örömet szerzett nekem, mert minden sorából kiérzik őszinte szereteted s általában azt látom, hogy derék, törekvő fiú vagy. — *Tolcsavay Erzsike Bánffyújvár.* Ha elkészülnek a bekötési táblák, a kiadóbácsi hírül adja az újságban, hogy mi lesz az ára. Hogy mikor megyek Bánffyújvárra, azt igazán nem tudnám most megmondani, de már rég készülök oda is, s ha eljuthatok, természetesen, meglátogatlak titeket is. — *Stern Kálmán, Ferkó Nagyvárád.* Valószínű, hogy a kérdéses számok már nem kaphatók, azért nem küldte meg a kiadóbácsi. En minden esetre továbbítottam a levelező lapodat elintézés végett. — *Klein Duci Nagyvárád.* Még nem olyan rég vagy a Cimborá olvasója, de annyira szereted, hogy a kiadóbácsi barátomnak ajánlottad is megrendelésre. Inté kedtem, hogy Acél Zsuzsika barátnőmnek ajánlottam a 13. számot. A nagyapó és az öcsike fényképet, sajnálatomra, nem küldhetem meg, mert nekem csak egy fényképem van, az amely a Cimborá mult évi 39. számában megjelent, öcsikénél pedig nincsen külön fényképe.

A Cimborá könyvosztályánál az alábbi ifjúsági könyvek kaphatók:

Benedek Elek: Galambok elbeszélések	65 lei.
„ „ Oh szép ifjúságom, regény	55 lei.
Esopus: Háromszáz meséje	120 lei.
Gaal Mózes: Az utolsó lantos	55 lei.
Kertész Mihály: Szökés a teknőben, diákregegy	75 lei.
Sven Hedin: Az északi sarktól a déli sarkig	170 lei.
Szondy György: Börme, regény	80 lei.
Twain Mark: Tamás urti mint detektív	105 lei.

A fenti könyveket a pénz előzetes beküldése, vagy pedig utánvétellel a Cimborá képes heti gyermeklap kiadóhivatala, Szatmár szállítja.

A háziasszony kedvenc szappanja

a kiadóságában és tisztítóképeségében páratlan

Szarvas védjegyű Schicht szappan

Legionă Națională de Copiori

PAȘI ÎN VEAC

LEGIONĂ NAȚIONALĂ DE COPIORI

ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

În această lucrare s-a prezentat și dezvoltat ideea de a crea o Legionă Națională de Copiori, o organizație care să ajute copiii să se formeze fizic și intelectual, să se obișnuieze cu regulile și disciplina, să se dăruiește pentru țară și pentru Dumnezeu.

Legionă Națională de Copiori
Cluj-Napoca, Strada ...
Telefon ...

Căminul Copiilor

În acest cămin se găsește un grup de copii care au fost abandonați de părinții lor și care au fost aduși în acest cămin pentru a fi îngrijiți și educați.

În acest cămin se găsește un grup de copii care au fost abandonați de părinții lor și care au fost aduși în acest cămin pentru a fi îngrijiți și educați.

În acest cămin se găsește un grup de copii care au fost abandonați de părinții lor și care au fost aduși în acest cămin pentru a fi îngrijiți și educați.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În cadrul activității s-a desfășurat un concurs de desene la care au participat copiii din cămin și din școli din împrejurimi.

Activitatea a avut ca scop educarea copiilor în spiritul patriotismului și al dragății de țară.

În cadrul activității s-a desfășurat un concurs de desene la care au participat copiii din cămin și din școli din împrejurimi.

Școlari din cadrul Legiunii Naționale de Copiori

UNIVERSITATEA CENTRALĂ DE ÎNVĂȚĂMÎNT ALTECOPILOR

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE ÎNVĂȚĂMÎNT ALTECOPILOR

Gyomorrontásnál legjobb hashajtó a **KOPROL**

Jóízű, — csokoládéból van,
Kapható minden
gyógyszertárban

A Cimbora előfizetési ára:

Romániában	
negyedévre — — —	65 leu
félévre — — —	130 leu
egész évre — — —	260 leu
Csehországban	
negyedévre — — —	15 ck.
félévre — — —	30 ck.
egész évre — — —	60 ck.
Magyarországban	
negyedévre — — —	6000 korona
félévre — — —	12000 korona
egész évre — — —	24000 korona
Ausztriában	
negyedévre — — —	28000 osztr. korona
félévre — — —	56000 osztr. korona
egész évre — — —	112000 osztr. korona
Jugoszláviában	
negyedévre — — —	40 dinár
félévre — — —	80 dinár
egész évre — — —	160 dinár

Az előfizetési díjak a következő helyeken fizethetők be:

Romániában póstautalványon a Cimbora kiadóhivatalának Satu-Mare.

Csehországban a Cimbora kiadóhivatalának a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál lévő számlája javára az alábbi pénzintézeteknél:

- Beregsas:** Beregmegyei Gazdasági Bank r.t.
- Helmeccz:** Bodrogekői Bank r.t.
- Hlohovec:** Galgóczi Hitelintézet.
- Illava:** Illavai Hitelbank.
- Lucenec:** Nógrádmegyei Népbank.
- Michalovce:** Nagymihály Kereskedelmi és Hitelbank r.t.
- Mukacevo:** Beregmunkácsi Bank r.t.
- Nitra:** Nyitrai Takarékbank r.t.
- Nove-Mesto:** Első Vágújhelyi Bank r.t.
- Nove-Zámky:** Érsekújvári Népbank r.t.
- Presov:** Eperjesi Bankegylet.
- Roznava:** Rozsnyói Bank r.t.
- Sevljus:** Nagyszőlősi Hitelintézet.
- Sp. Nova-Ves:** Szepes-Iglói Hitelbank r.t.
- Trencin:** Trencsényi Hitelbank r.t.

Magyarországon

a Cimbora kiadóhivatalának a Magyar-román faértékesítő r.t.-nél (Debreczen, Piac-utca 42.) lévő számlája javára póstautalványon.

Ausztriában a Wiener Bankvereinnak a »Szabadsajtó« Buchdruckerei und Zeitungsverlag A. G. in Satu-Mare (Rumánien) számlája javára.

Jugoszláviában

Kurir hírlap és könyvterjesztő vállalatnál Subotica (Szabadka). A »Kurir« Jugoszláviában a Cimbora egyedárusítója és főbizománya.

A magyar család teljes olvasmányszükségletét kielégítik: a

PÁSZTORTÓZ

félhavi szépirodalmi folyóirat,

MAGYAR KISEBBSÉG

félhavi politikai szemle,

VASÁRNAPI UJSÁG

képes családi hetilap.

C I M B O R A

képes heti gyermek-újság.

Ha a család fő a fenti felsorolt 4 lapot együttesen megrendeli, ilyen uton tetemesen olcsóbban jut hozzájuk, mert a Pásztortűz évi 350 lei helyett 300 lei, Magyar Kisebbség évi 216 lei helyett 180 lei, Vasárnapi Ujság évi 550 lei helyett 480 lei, Cimbora évi 260 lei helyett 200 lei, összesen tehát 1367 lei helyett 1160 leibe kerül a 4 kitűnő magyar lap együttes előfizetése. Külföldi megrendelésnél 20%-kal drágább a magas portóköltés miatt. A négy lapra együttes megrendeléseket felvesz a

„Haladás” Lap- és Könyvkiadó B-t.

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 14.

Forduljon hozzá mutatványszámokért.

Bácsi, Néni ide figyelj!
Palma kaucsuk sarkot viselji!

LAPTULAJDONOS ÉS KIADO
SZABADSAJTÓ KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADO R.-T. SATMAR
A SZERKESZTÉSÉRT DÉNES BÁNDOR FELEL.
A SZINES OMLAPOKAT ÓOSVÁR REZBŐ RAJZOLTA.

BERSON

**GUMMI SAROK
ÉS GUMMITALP**
»legjobb anyagból
MINOSEGI MARKA